

1.1.1 VLASTIVĚDA – I. ST.

– ve znění dodatku č.33- platný od 1.9.2011, č.22 Etická výchova - platný od 1.9.2010 a změn v RVP ZV platných od 1.9.2013

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:	<ul style="list-style-type: none"> • Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně z povinné časové dotace a vyučuje se na I. stupni ve 4. a 5. ročníku. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, dále formou exkurzí, vycházek. • Dle požadavku souladu ŠVP s RVP byly zapracovány k 1.9.2013 změny- Finanční gramotnost
Výuka směřuje k následujícím cílům:	<ul style="list-style-type: none"> • k bližšímu poznání regionu a jeho historie • k seznámení s našimi dějinami a jejich časovou posloupností • k orientaci na mapách České republiky a Evropy • k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
Vyučovací předmět úzce souvisí s následujícími předměty:	<ul style="list-style-type: none"> • Český jazyk, Výtvarná výchova, Přírodověda, Anglický jazyk, Informatika
Přesahy:	Do Prv – 1. st. (5. ročník): Ekologie Z Prv – 1. st. (3. ročník): Život dříve a nyní Prv – 1. st. (3. ročník): Region Prv – 1. st. (5. ročník): Ekologie
Výchovné a vzdělávací strategie učitelů pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:	KOMPETENCE K UČENÍ UČITEL <ul style="list-style-type: none"> • vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky • umožňuje prezentovat výsledky své práce KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ UČITEL <ul style="list-style-type: none"> • vede ke konečnému řešení problémů a dokončení práce

	<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ UČITEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků <p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ UČITEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí potřebu diskuze v malé skupině i v celé třídě <p>KOMPETENCE OBČANSKÁ UČITEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • vede žáky k chápání principu, na nichž spočívají zákony a společenské normy • vede žáky k uvědomování si práv a povinností ve škole i mimo ni • poskytne dle potřeby pomoc všem žákům <p>KOMPETENCE PRACOVNÍ UČITEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • vede žáky k ochraně životního prostředí a ochraně kulturních a společenských hodnot <p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ UČITEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • motivuje žáky k vhodnému využívání digitálních technologií
Průřezová témata:	<p>OSV – HODNOTY, POSTOJE vztahy k sobě i k druhým, spolupráce a pomoc, praktická etika VÝSTUP: žák spolupracuje a pomáhá druhým</p> <p>OSV – KOMUNIKACE, KOOPERACE A KOMPETICE komunitní kruh, bingo, rozhovory žák + žák, učitel + žák VÝSTUP: žák komunikuje se spolužákem i učitelem</p> <p>OSV – MEZILIDSKÉ VZTAHY respektovat druhé, skupinová práce VÝSTUP: žák při práci ve skupině respektuje druhé</p>

OSV – ROZVOJ SCHOPNOSTÍ POZNÁNÍ

práce s encyklopedií, projekty, cvičení dovednosti zapamatování

VÝSTUP: žák vytváří různé tematické projekty

VDO – OBČANSKÁ SPOLEČNOST A ŠKOLA

zapojení žáků do žákovské samosprávy, žákovských rad, spolupráce se správními orgány, návštěvy MěÚ

VÝSTUP: žák se podílí na chodu školy

VDO – OBČAN, OBČANSKÁ SPOLEČNOST A STÁT

rozhovory o Listině základních práv a svobod, samospráva ČR

VÝSTUP: žák se seznámí se základními občanskými právy

VDO – FORMY PARTICIPACE OBČANŮ V POLITICKÉM ŽIVOTĚ

poznávat život v obci

VÝSTUP: žák poznává život v obci

VDO – PRINCIPY DEMOKRACIE JAKO FORMY VLÁDY A ZPŮSOBU ROZHODOVÁNÍ

diskuze a rozhovory k řešení problémů

VÝSTUP: žák hovoří o problémech

VMEGS – OBJEVUJEME EVROPU A SVĚT

práce s encyklopedií, s internetem, skupinová práce, projekty, nástěnky

VÝSTUP: žák vytváří tematické práce na dané téma

VMEGS – EVROPA A SVĚT NÁS ZAJÍMÁ

naše vlast a Evropa, atlasy, video, DVD, tvorba nástěnky, referáty o životě Evropanů

VÝSTUP: žák se seznamuje s životem v jiných zemích

VMEGS – JSME EVROPANÉ

dějiny Evropy, skupinová práce

VÝSTUP: žák se seznamuje s dějinami Evropy

MKV – ETNICKÝ PŮVOD

informace o různých etnických skupinách v obci, jejich způsobu života

VÝSTUP: žák se informuje o způsobu života různých etnických skupin

	<p>MKV – PRINCIP SOCIÁLNÍHO SMÍRU A SOLIDARITY řešení předsudků vůči etnickým skupinám, komunitní kruhy VÝSTUP: žák je solidární vůči etnickým skupinám</p> <p>MKV – LIDSKÉ VZTAHY udržovat tolerantní vztahy s ostatními lidmi, uplatňovat slušné chování, zapojení do kolektivu, komunitní kruhy VÝSTUP: žák je tolerantní k ostatním lidem</p> <p>EV – LIDSKÉ AKTIVITY A PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSŘEDÍ příroda kolem nás, vliv průmyslu v naší obci, v ČR, ve světě na životní prostředí, zpracování odpadů, recyklace, ochrana, ochrana kulturních památek, vycházky, výlety VÝSTUP: žák se seznamuje s problematikou životního prostředí</p> <p>MV – PRÁCE V REALIZAČNÍM TÝMU účast na práci v redakci školního časopisu, spolupráce ve skupinách VÝSTUP: žák spolupracuje na zadaných úkolech</p> <p>MV – TVORBA MEDIÁLNÍHO SDĚLENÍ tvorba mediálního sdělení, práce na projektech VÝSTUP: žák ve spolupráci s realizačním týmem tvoří mediální sdělení dle pokynů učitele</p> <p>MV - FUNGOVÁNÍ A VLIV MÉDIÍ VE SPOLEČNOSTI psaní článků, sdělování informací pro školní časopis VÝSTUP: žák zpracovává informace</p>
--	--

Učební plán předmětu:

Ročník	4	5
Dotace	2	2
Povinnost	povinný	povinný

4. ročník - DOTACE: 2, POVINNÝ

Rozvíjení klíčových kompetencí:

Žák

Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> • samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému a vybírá vhodné způsoby řešení • v dostupných materiálech vyhledává potřebné informace
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s různými formami textů a záznamů • vyjadřuje se ke společenskému dění
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> • žáci s bohatšími znalostmi učí ostatní
Kompetence občanské	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se základními občanskými právy a společenskými normami
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> • plní dohodnuté povinnosti
Kompetence digitální	<ul style="list-style-type: none"> • využívá digitálních technologií pro získávání, třídění informací a jejich prezentaci

Vlastivěda				
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY RVP	ROČNÍK	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
<ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke 	4.	<ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu 	Obec-kraj-stát	

krajině a státu				
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	4.	<ul style="list-style-type: none"> pozná státní symboly České republiky 	<p>Státní symboly</p> <p>Armáda ČR</p> <p>Státní správa a samospráva</p>	
<ul style="list-style-type: none"> určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 	4.	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se na mapě podle světových stran v přírodě dbá na bezpečný pobyt 	<p>Světové strany</p> <p>Mapy, legenda map ČR (města)</p>	OSV
<ul style="list-style-type: none"> vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ~~z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického~~ 	4.	<ul style="list-style-type: none"> prozkoumává zvláštnosti regionu ~~z hlediska přírodního i historického~~ 	Region	MV
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje mezi náčrtu, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a ~~polokouli~~ 	4.	<ul style="list-style-type: none"> vyhledává na mapě České republiky, používá vysvětlivky volí vhodný typ mapy 	<p>Světové strany</p> <p>Mapy, legenda map ČR (města)</p>	
LIDÉ A ČAS				

<ul style="list-style-type: none"> rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik 	4.	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v minulosti i současnosti regionu 	Regionální dějiny	OSV VDO MV
<ul style="list-style-type: none"> ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 	4.	<ul style="list-style-type: none"> srovnává, hodnotí na vybraných ukázkách způsoby života 	Způsob života dříve a dnes	
LIDÉ KOLEM NÁS				
<ul style="list-style-type: none"> vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) 	4.	<ul style="list-style-type: none"> vyvodí pravidla soužití a podle nich se řídí 	Mezilidské vztahy a komunikace Etické zásady, ohleduplnost, zvládání vlastní emocionality Rizikové situace a chování Předcházení konfliktům	OSV MKV
<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení 	4.	<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení 	Pozitivní sebehodnocení	
<ul style="list-style-type: none"> dokáže se těšit z radosti a úspěchů jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé 	4.	<ul style="list-style-type: none"> dokáže se těšit z radosti a úspěchů jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných 	Vyjádření účasti s druhými	

v běžných podmínkách		podmínkách		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 	4.	<ul style="list-style-type: none"> analyzuje formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi sestaví jednoduchý osobní rozpočet uvede příklady základních příjmů a výdajů v domácnosti 	<p>Vlastnictví, peníze Reklamae Nákup – cena, účtenka, kontrola Služby banky Pojmy: úspory a půjčky Protiprávní jednání a korupce Kapesné Osobní rozpočet Výdaje domácnosti Náklady na bydlení</p>	OSV

5. ročník - DOTACE: 2, POVINNÝ

Rozvíjení klíčových kompetencí:

Žák

Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> • samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému a vybírá vhodné způsoby řešení • v dostupných materiálech vyhledává potřebné informace
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s různými formami textů a záznamů • vyjadřuje se ke společenskému dění
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> • žáci s bohatšími znalostmi učí ostatní
Kompetence občanské	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se základními občanskými právy a společenskými normami
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> • plní dohodnuté povinnosti
Kompetence digitální	<ul style="list-style-type: none"> • využívá digitálních technologií pro získávání, třídění informací a jejich prezentaci

VLASTIVĚDA

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY RVP	ROČNÍK	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách 	5.	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává na mapě světa a Evropy, používá vysvětlivky 	Mapa světa a Evropy Legendy map	VMEGS

a sídlišťích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouří				
<ul style="list-style-type: none"> zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích 	5.	<ul style="list-style-type: none"> informuje o svých zážitcích z cest a navštívených míst, provádí srovnání způsobu života 	EU - cestování	OSV VMEGS MKV MV
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	5.	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje hlavní orgány státní moci 	Politický systém ČR Státní symboly Armáda ČR	VDO
LIDÉ A ČAS				
<ul style="list-style-type: none"> pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy 	5.	<ul style="list-style-type: none"> rozliší současnost a minulost 	Časový řád	
<ul style="list-style-type: none"> ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 	5.	<ul style="list-style-type: none"> srovnává, hodnotí na vybraných ukázkách způsoby života 	Doba pobělohorská Život v barokní době	
<ul style="list-style-type: none"> využívá ~~archivů~~, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro 	5.	<ul style="list-style-type: none"> využívá různých možností k získávání informací ~~zdůvodní význam chráněných oblastí a památek~~ 	Práce s informacemi	OSV MK

pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek				
• objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	5.	• zařazuje historické události ke státním svátkům	Státní svátky a významné dny	
LIDÉ KOLEM NÁS				
• rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	5.	• vyjádří svůj názor a hledá společný postup řešení	Mezilidské vztahy a komunikace	OSV
• uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení	5.	• uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení	Pozitivní sebehodnocení	
• dokáže se těšit z radosti a úspěchů jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	5.	• dokáže se těšit z radosti a úspěchů jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	Vyjádření účasti s druhými	
• ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a	5.	• posoudí jednání a chování lidí	Pravidla slušného chování Principy demokracie	

<p>chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</p>			<p>Protiprávní jednání a korupce</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 	5.	<ul style="list-style-type: none"> • navrhuje možnosti změn k zlepšení životního prostředí 	<p>Základní globální problémy</p>	EV
<ul style="list-style-type: none"> • ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 	5.	<ul style="list-style-type: none"> • porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi • sestaví jednoduchý osobní rozpočet • uvede příklady základních příjmů a výdajů v domácnosti • objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje • objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje • na příkladech objasní rizika půjčování peněz • na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží 	<p>Reálnost přání a potřeb Osobní rozpočet Příjmy a výdaje domácnosti Spoření Dluhy – rizikové chování Reklama Reklamace</p>	